

РЕЧ ПРИРЕЂИВАЧА

Схватајући чланство у редакцији као изазов, прихватила сам се и обавезе да приредим овај број Тема. Тежила сам да избором ваљаних текстова домаћој научној јавности на релевантан начин презентујем социолошка размишљања, не само југословенских, већ и неких иностраних аутора о непобитно најважнијим обележјима савремене цивилизације (процесима глобализације, еколошкој кризи и одрживом развоју као парадигми садашњег и будућег развоја). Надам се да сам успела у томе. Истовремено, свесна сам да недостају текстови са англо-саксонског говорног подручја, те осећам обавезу да за један од наредних темата посвећених социолошким аспектима заштите животне средине прибавим радове са овог подручја.

* * *

Многи од нас суочени су с дилемом да ли нам неко са стране намеће начин производње, потрошње, живота; какву храну једемо, какав ваздух удишемо; како ће изгледати наши потомци уколико их уопште буде било. Поменута питања наметнули су и процеси глобализације и еколошка криза, који чине једно од основних обележје савремене цивилизације. Многи научници и стручњаци различитих профила настоје да укажу на позитивне и/или негативне последице глобализације и на могуће путеве ублажавања и превазилажења еколошких проблема.

Еколошка криза као производ и "нужна консеквенца једне филозофије напретка, безпризивне филозофије развоја /.../ која ће своју моћ заснивати на беспоштедној експлоатацији и деградацији човекове спољашње и унутрашње природе" (Љ. Деспотовић, 1989) доводи у питање не само опстанак неких биљних и животињских врста, већ и опстанак човека и планете Земље. Изналажење узрока и ублажавање последица нарушавања еколошке равнотеже захтева ангажовање и сарадњу међу научницима. Трагању за путевима изласка из еколошке кризе, прикључили су се и социолози, а 70-тих година прошлог века оформљује се и једна посебна социолошка дисциплина која се бави односом, међуутицајем и међузависношћу човека/друштва и животне средине - социјална екологија..

У овом броју представљена су нека, пре свега социолошка промишљања глобализације, еколошке кризе и тренутно једино прихватљивог модела даљег развоја - одрживог развоја. Осим радова домаћих, публиковани су и текстови страних аутора, на српском, руском и енглеском језику, као и три приказа од којих се један односи

на докторску дисертацију из области педагошко-андрагошких наука, али има и те како додирних тачака са темом.¹

Ваља напоменути, да рад Н.М. Мамедова директно није повезан са темом, али је публикован јер садржи опсежну анализу тридесетак постојећих одређења социјалне екологије, као једне од најмлађих социолошких дисциплина, што га чини изузетно значајним и вредним.

Остали објављени радови баве се следећим проблемима: глобализацијом и еколошком кризом; еколошком етиком и заштитом животне средине; међуодносом екологије, хуманизма и културе; односом екологије, научно-техничког прогреса и економије; антропо-геом узрокованошћу еко-ризика; одрживим развојем.

Презентованим радовима, тема није исцрпљена јер је реч о сложеном феномену и наравно, много је већи број аутора који се баве социоеколошким промишљањем и истраживањем основних обележја савремене цивилизације. Верујем да ће публиковани радови допринети развоју и афирмацији социјалне екологије на овим просторима и да ће овај темат иницирати и остале ауторе да нам шаљу своје прилоге на ову посве актуелну тему!

Весна Милтојевић

¹ Став чланова редакције је да у оквиру часописа треба објављивати и приказе одбрањених докторски дисертација.